

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 251/06-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť M. L., M., a maloletej I. L., zastúpenej matkou RNDr. Ľ. L., M., všetci zastúpení advokátkou JUDr. V. Č., M., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím mesta M. č. 215/97 z 1. augusta 1997 o určení súpisného a orientačného čísla budovy, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. L. a maloletej I. L., zastúpenej matkou RNDr. Ľ. L., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júla 2006 doručená sťažnosť M. L., M., a maloletej I. L., zastúpenej matkou RNDr. Ľ. L., M. (ďalej len „sťažovatelia“), všetci zastúpení advokátkou JUDr. V. Č., M., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol k dohovoru“) rozhodnutím mesta M. (ďalej len „mesto“) č. 215/97 z 1. augusta 1997 o určení súpisného a orientačného čísla budovy.

Sťažovatelia uviedli, že podľa uznesenia Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) z 30. októbra 1997 v dedičskej veci po poručiťovi Ing. M. L. vedenej pod č. k. D 1007/96 1 Dnot 212/96 obaja nadobudli do podielového spoluvlastníctva po 1/6 k celku nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu v M. (ďalej len „okresný úrad“) v katastrálnom území M. na LV č. 66, a to parcelu č. KN 1047/1, zastavaná plocha o výmere 325 m², dom súp. č. 497, parcelu č. KN 1047, ostatné plochy o výmere 147 m² a záhrady o výmere 165 m².

Na základe stavebného povolenia z 13. novembra 1981, vydaného na meno Ľ. L., starej mamy sťažovateľov a jednej zo spoluvlastníkov uvedených nehnuteľností, pristaval otec sťažovateľov (poručiťel) a ďalší spoluvlastníci J. L., Ľ. L. a MUDr. V. P., jednu bytovú jednotku k rodinnému domu súp. č. 497 na parcele č. 1047/2 nachádzajúcej sa v T. Na prístavbu bolo vydané kolaudačné rozhodnutie bývalým MNV v M. pod č. ÚPA 2497/84/Ing. Ob. zo 17. decembra 1984, a to pre všetkých spoluvlastníkov.

Ako uviedli ďalej sťažovatelia, na požiadanie spoluvlastníka J. L. vydalo mesto rozhodnutie, ktorým určilo pre stavbu postavenú v meste M. súpisné číslo 5807 a orientačné číslo 47 s tým, že predmetná stavba sa nachádza v kat. území M. na parcele č. 1047/5 a ide o rodinný dom. V uvedenom rozhodnutí za vlastníka stavby uviedlo J. L. a Ľ. L., M. Podkladom pre vydanie uvedeného rozhodnutia bolo kolaudačné rozhodnutie na predmetnú stavbu č. ÚPA 2497/84 zo 17. decembra 1984, v ktorom ako žiadatelia boli uvedení všetci spoluvlastníci, teda okrem J. L. a Ľ. L. aj Ľ. L., V. P. a M. L.

Podľa tvrdenia sťažovateľov rozhodnutie mesta o určení súpisného čísla pre prístavbu, proti ktorému nebol prípustný riadny opravný prostriedok, nebolo doručené matke sťažovateľov.

Porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy vidia sťažovatelia v tom, že mesto toto rozhodnutie vydalo v rozpore s kolaudačným rozhodnutím, keď za vlastníka samostatného rodinného domu určilo len žiadateľa J. L. s manželkou E. L., a nie aj ostatných spoluvlastníkov, že vykonalo reálne rozdelenie domovej nehnuteľnosti na dve samostatné domové nehnuteľnosti so súp. č. 497 a súp. č. 5807 na v tom čase neexistujúcej parcele č. KN 1047/5, že rozhodnutie č. 215/97 z 1. augusta 1997 okrem J. L. nedoručilo žiadnemu zo spoluvlastníkov. Sťažovatelia namietajú, že ich vlastnícke právo, ktoré nadobudli dedením, sa zúžilo na spoluvlastnícke podiely len k nehnuteľnosti na LV č. 66 v katastrálnom území M. a zo spoluvlastníctva na LV č. 4785 v katastrálnom území M. boli vylúčení. Podľa nich takýto stav zakladá nerovnosť v právach podľa čl. 12 ods. 1 ústavy a v konečnom dôsledku je v rozpore s princípmi právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy a s čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru.

Sťažovatelia na základe uvedeného žiadajú, aby ústavný súd deklaroval, že rozhodnutím mesta č. 215/97 z 1. augusta 1997 o určení súpisného a orientačného čísla budovy mesto porušilo ich základné práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru a zrušil rozhodnutie mesta č. 215/97 z 1. augusta 1997.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Predmetom konania je sťažovateľmi namietané porušenie nimi označených základných práv postupom a rozhodnutím mesta o určení súpisného a orientačného čísla stavby, pristavovanej k pôvodnej nehnuteľnosti – rodinnému domu v spoluvlastníctve viacerých spoluvlastníkov, medzi nimi aj právneho predchodcu sťažovateľov.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04).

Ústavný súd predovšetkým zistil, že sťažnosť sťažovateľov týkajúca sa postupu a rozhodnutia mesta o určení súpisného a orientačného čísla budovy podľa zákona č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení platnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len „zákon č. 221/1996 Z. z.“) je podaná oneskorene.

V okolnostiach prípadu je nesporné, že mesto predmetné rozhodnutie vydalo 1. augusta 1997. Podľa § 17 zákona č. 221/1996 Z. z. na rozhodovanie podľa tohto zákona, vrátane rozhodovania obce o určení súpisného a orientačného čísla budovy, sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní [zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)]. Povinnosťou obce podľa § 14 ods. 1 zák. č. 221/1996 Z. z. o určení alebo zrušení čísla je bezodkladne upovedomiť príslušný katastrálny úrad. Táto povinnosť obci vyplýva aj z ustanovenia § 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri

nehnutelností a o zápise vlastníckých a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „katastrálny zákon“), podľa ktorého obce sú povinné zasielať správam katastra svoje rozhodnutia o nehnuteľnostiach a o právach k nehnuteľnostiam do 30 dní odo dňa ich vydania a listiny týkajúce sa nehnuteľností a práv k nehnuteľnostiam, ako aj iné údaje súvisiace s evidovaním nehnuteľností a práv viažucich sa k nim do 30 dní od ich vyhotovenia.

Je zjavné, že mesto napadnuté rozhodnutie č. k. 215/97 z 1. augusta 1997 za účelom zápisu práv k nehnuteľnosti doručilo okresnému úradu, katastrálnemu odboru, 8. augusta 1997, teda skôr, ako dva mesiace pred 4. júlom 2006, keď sa sťažovatelia obrátili na ústavný súd. Vyplýva to jednak z podacej pečiatky na rozhodnutí mesta s vyznačením dátumu jeho podania príslušnému katastrálnemu úradu pod č. Z 1811/97, ako aj z výpisu z listu vlastníctva č. 4785, na ktorom v časti B (vlastníci) zapísanej spornej nehnuteľnosti je rozhodnutie mesta č. 217/97 ako titul nadobudnutia vlastníctva zapísané pod touto značkou z roku 1997. Nakoniec všetky tieto skutočnosti nastali pred právoplatným rozhodnutím okresného súdu (21. 11. 1997) vo veci prejednávania dedičstva po otcovi maloletých sťažovateľov, zastúpených v tomto konaní ich matkou ako zákonnou zástupkyňou, kedy táto musela mať vedomosť o tom, že predmetom dedičstva nie je podiel na pristavanom rodinnom dome so súp. číslom 5807.

Okrem toho z obsahu podania sťažovateľov je zrejmé, že ide o ústavnú sťažnosť, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv a slobôd konaním a rozhodnutím mesta ako orgánu územnej samosprávy plniaceho povinnosti súčinnosti pri spravovaní katastra podľa katastrálneho zákona.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 221/1996 Z. z. stavby spojené so zemou pevným základom (ďalej len „stavba“) majú súpisné číslo. Súpisným číslom treba označiť každú samostatnú stavbu, ktorá má vlastný vchod. Ak ide o zoskupené stavby, súpisným číslom treba označiť každú stavbu, ktorá má vlastný vchod.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, v pochybnostiach o tom, či ide o stavbu podľa ods. 1, je rozhodujúce stanovisko stavebného úradu.

O spôsobe číslovania stavieb súpisnými a orientačnými číslami a o vzore tabuliek rozhoduje obec. Obec vedie evidenciu jednotlivých druhov číslovania a sústavne ju udržiava v súlade so skutočným stavom. O určení alebo zrušení čísla obec bezodkladne upovedomí príslušný katastrálny úrad (§ 14 ods. 1 zákona č. 221/1996 Z. z.).

Tento úrad pri zápise údajov o práve k novej stavbe (stavbe spojenej so zemou pevným základom, ktorá je označená súpisným číslom) ako vlastníka podľa § 46 ods. 3 katastrálneho zákona zapíše osobu uvedenú v rozhodnutí o udelení súpisného čísla, ak sa nepreukáže niečo iné.

Katastrálny úrad skúma spôsobilosť zmlúv, verejných listín a iných listín na zápis do katastra. Ak písomné vyhotovenie zmluvy, verejnej listiny alebo inej listiny obsahuje chyby v písaní alebo počítaní alebo iné zrejme nesprávnosti, pre ktoré je nezrozumiteľné alebo neurčité, prípadne neobsahuje náležitosti stanovené zákonom, správa katastra ho v súlade s § 42 ods. 4 katastrálneho zákona vráti vyhotoviteľovi alebo tomu, kto podal návrh na vklad alebo vlastníkovi, alebo inej oprávnenej osobe a určí lehotu na opravu, prípadne na doplnenie.

Katastrálny zákon upravuje aj ďalší prostriedok nápravy, a to opravu chýb v katastrálnom operáte, keď v súlade s § 59 cit. zákona správa katastra aj bez návrhu opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, v súčinnosti so štátnymi orgánmi, obcami, notármi, ako aj s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami opraví údaje katastra spôsobené chybami v písaní a počítaní a inými zrejmy nesprávnosťami v písomných vyhotoveniach právnych úkonov, vo verejných listinách a v iných listinách. Ten, koho práv, záujmov chránených právom alebo povinnosť sa údaje katastra týkajú, môže kedykoľvek požiadať o odstránenie chýb v katastrálnom operáte. Správa katastra je povinná vykonať opravu do 30 dní, v osobitne odôvodnených prípadoch do 90 dní od doručenia písomnej žiadosti o opravu

chýb. Podľa § 59 ods. 5 katastrálneho zákona na opravu chýb v katastrálnom operáte sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak sa oprava týka údajov uvedených v liste vlastníctva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takého rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmavanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia sa rozhodnutiami správnych orgánov rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Ak sa teda v okolnostiach prípadu sťažovatelia domnievali, že postupom správneho orgánu (obce a následne aj katastrálneho úradu) boli priamo dotknuté ich právom chránené záujmy a porušené ich základné ústavné práva, tak podľa čl. 46 ods. 2 druhej vety ústavy sa mohli obrátiť na správny súd. V prípade tvrdenia, že im, resp. ich právnenmu predchodcovi rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s nimi ako s účastníkmi konania malo konať, v súlade s § 250b ods. 3 OSP tak mohli urobiť v lehote troch rokov od vydania rozhodnutia, ktoré nebolo im ako účastníkom doručené.

Sťažovatelia v okolnostiach prípadu však napádajú postup správneho orgánu (mesta), nie správneho súdu. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovatelia, aktívne legitimovaní

od právoplatnosti dedičského rozhodnutia (21. novembra 1997), v zastúpení ich zákonnou zástupkyňou mali v správnom súdnictve podľa § 244 a nasl. OSP na ochranu svojich základných práv, ktorých porušenie namietajú predmetnou sťažnosťou, účinné a dostupné právne prostriedky nápravy, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv. Nevyužitie tejto zákonnej možnosti ochrany základných práv sťažovateľmi nemožno nahradiť sťažnosťou na ústavný súd, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2006